

Helse- og omsorgsdepartementet
Barne- og familiedepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse:
Vår referanse: 14/00160-56
Vår dato: 20.05.2022

Fellesorganisasjonen (FO)
Mariboegs gate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

Rådet for psykisk helse og FO ber om møte med helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol og barne- og familieminister Kjersti Toppe

Fellesorganisasjonen (FO) og Rådet for psykisk helse er svært bekymret for situasjonen for barn og unge med psykiske lidelser som plasseres i barnevernets omsorg uten adekvat oppfølging. Oppslaget i Aftenposten/A-magasinet 20. mai med tittel «Barna ingen klarer å hjelpe» illustrerer noen av problemstillingene dette medfører. Vi er svært bekymret for situasjonen. Allerede i 2019 konkluderte Helsetilsynet med at situasjonen for barn og unge med så alvorlige og omfattende behov for psykisk helsehjelp var en varslet katastrofe.

På bakgrunn av dagens systemsvikt og fravær av helsebringende samarbeid mellom barnevern og psykisk helsevern ber vi om et snarlig møte med helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol og barne- og familieminister Kjersti Toppe for en dialog og vurdering av utfordringer knyttet til barn og unge som i praksis står uten både adekvat omsorg og helsetilbud i krevende livssituasjoner med komplekse lidelser.

Barn i barnevernet generelt og barn i sentrum for alvorlige barnevernssaker spesielt vil være langt mer utsatt for å utvikle psykisk uhelse og lidelser enn gjennomsnittet. Det ligger i barnevernssakenes natur at risikoen for at barnet har eller blir utsatt for traumatiske livshendelser er overhengende, og traumeeksponerte har dobbelt så stor risiko for å utvikle psykiske vansker. Derfor må alle traumatiserte barn i større grad få traumefokusert behandling så plagene ikke blir kroniske og vedvarer til voksen alder.

Bedre psykisk helseoppfølging i barnevernet har vært et akutt behov i lang tid, og det er derfor nødvendig at det kommer et psykisk helseløft i sektoren. Vi

tenker spesielt på institusjonsbarnevernet og alle former for fosterhjem, der vi vet at forekomst av psykiske lidelser og uhelse er høyfrekvent.

Det er viktig at vi blir bedre til å skille på hva slags psykiske helseutfordringer en institusjon skal løse og hva psykisk helsevern skal gjøre. Faktum er at vi i dag har mange barn på barnevernsinstitusjon som ikke blir tatt opp til behandling i psykisk helsevern fordi det allerede anses som at de har en døgnplass. Når man ikke skiller på de ulike problemene og lidelsene, risikerer man at institusjonsoppholdet blir alt annet enn behandlende. Der det foreligger behov for behandling fra spesialisthelsetjenesten i kombinasjon med behov for omsorg og ivaretagelse, må ekspertisen følge med. Det er urimelig å forvente at en jobb som i spesialisthelsetjenesten krever mange behandlere, skal løses med suboptimale hybridløsninger på institusjon. Velger man å definere omsorg øverst i behovspyramiden må vi opprette fleksible behandlingstilbud over tid på institusjonen. Man må tenke nytt på hvordan en sektorovergripende kombinasjon av psykisk helsevern og en barnevernsinstitusjon bør se ut og hvordan ansvar kan fordeles samtidig som ansatte settes i stand til å løse de oppgavene dette medfører.

Helsetilsynet konkluderer i sin rapport «Når barn trenger mer»¹ at etablerte «sterkinstitusjoner» som Bodø ungdomssenter og Lunde behandlingssenter heller ikke gir tilbud til disse syke barna. Vi ønsker også en dialog med ministeren om tiltak for å forbygge og forhindre at tilsvarende alvorlige hendelser skjer igjen.

Helsetilsynet konkluderer med at det ikke er velfungerende tiltak som med stor grad av sannsynlighet vil lykkes med å gi disse barna god og forsvarlig omsorg. Det mangler tverrfaglige sammensatte tiltak med felles ansvar som eksplisitt har denne gruppen barn som sin målgruppe. Det mangler tiltak som har tilstrekkelig tilgjengelighet, kompetanse og nødvendige juridiske rammer for sin virksomhet. Videre påpekte Helsetilsynet at Barne- og familiedepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet må vurdere å etablere en egen type tiltak forankret i egen lov for denne mest utsatte gruppen barn i barnevernet som rapporten omtaler. Fokus bør være på tydelig regelverk og rammer, riktig og tilstrekkelig kompetanse og stabile institusjonsplasser der barnet kan bo så lenge det har behov.

Rådet for psykisk helse og FO ser frem til et snarlig møte med helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol og barne- og familieminister Kjersti Toppe. Vi ønsker, sammen med dere, å vurdere:

- Status og ansvarsfordeling mellom spesialisthelsetjenestene, barnevern og øvrige kommunale tjenester
- Organisering og forventningsavklaring knyttet til kapasitet og kompetanse der barna skal bo.
- Problematisere behandling av psykiske lidelser i institusjon.
- Status og bruk av helsekartlegging

1

https://www.helsetilsynet.no/globalassets/opplastinger/publikasjoner/rapporter2019/helsetilsynet_rapport9_2019.pdf

- Status og utvikling når det gjelder spesialinstitusjonene, herunder dagens Lunde behandlingssenter og Bodø ungdomssenter
- Tvang og tvangsbegrensning
- Dialog om alternative løsninger

Mvh

Sign
Mimmi Kvisvik
Forbundsleder, FO

Sign
Tove Gundersen
Generalsekretær, Rådet for
psykisk helse